

TORAH OHR • PARSHAS VAYIGASH • MAAMAR 1

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'

«Et Yehouda s'approcha de lui»

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayigash/1/

1 ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו'. הנה כתיב קורות בתינו ארזים וגו'. והנה י"ל ההפרש בין המשכן לבית עולמים שהמשכן היי מארזים

« Yehouda s'approcha de lui et dit : "Je t'en prie (bi), mon seigneur" », etc. Or, il est écrit : « Les poutres de nos maisons sont des cèdres », etc. Il faut comprendre la différence entre le Michkan et la Maison éternelle (Beit Olamim) : le Michkan était fait de cèdres,

כמ"ש עצי שטים עומדים והמכסה היי מיריעות עזים ועורות אילים ועורות תחשים כו' והבהמ"ק היי מאבנים ועפר דוקא

comme il est écrit : « du bois d'acacia, debout », et la couverture était faite de tentures en poil de chèvre, de peaux de bédiers et de peaux de tachach, etc., tandis que le Beit HaMikdash était fait précisément de pierres et de terre.

(שאסור לעשות בו עץ בולט ואכסדראות של עץ כמ"ש הרמב"ם פ"א מהל' בית הבחירה וע' בס' החינוך מצוה תצ"ב) רק שהיו כלונסאות של ארז בתקרת האולם כו'

(car il est interdit d'y faire du bois saillant ou des portiques en bois, comme l'écrit le Rambam au chapitre 1 des Lois de la Maison choisie ; voir aussi le Sefer HaHinoukh, mitsva 492), si ce n'est qu'il y avait des poutres de cèdre au plafond de l'Oulam (la salle), etc.

וצ"ל זה מפני מה במשכן היו הארזים עיקר בבנין והעפר היי רק בקרקע המשכן למטה.

Il faut comprendre pourquoi, dans le Michkan, les cèdres constituaient l'essentiel de la construction, tandis que la terre ne se trouvait qu'au sol, en dessous.

ובמקדש נהפוך הוא שהיו האבנים והעפר העיקר שאפי' הגג היי מהן ולא היו עצים רק כלונסאות של ארז הנ"ל שהיו טפלים לעיקר הבנין.

Dans le Mikdash, c'était l'inverse : les pierres et la terre constituaient l'essentiel, au point que même le toit en était fait ; il n'y avait pas de bois, hormis les poutres de cèdre mentionnées plus haut, qui étaient secondaires par rapport à la construction principale.

2 והענין כי הנה ידוע שיש בכל עולם ד' בחי' דצח"מ והדומם הוא למטה במדרגה מצומח והצומח למטה מן החי כו'

L'explication est la suivante : comme on le sait, chaque monde comporte quatre niveaux : l'inerte, le végétal, l'animal et le parlant (domem, tsoméa'h, 'haï, medaber). L'inerte est inférieur au végétal, et le végétal est inférieur à l'animal, etc.

והעילוי שבכולם הוא בחי' המדבר ולכאורה תמוה דא"כ מפני מה הארץ דוקא תוציא צמחה שהצומח יהי גדל ונולד ונמשך מעפר הארץ הלא הצומח הוא למעלה מהדומם שהוא העפר.

Et le niveau le plus élevé de tous est celui du parlant. À première vue, cela semble étonnant : si tel est le cas, pourquoi est-ce précisément la terre qui « fait pousser sa végétation », de sorte que le végétal croît, naît et est issu de la poussière de la terre ? Le végétal n'est-il pas supérieur à l'inerte, qui est la poussière ?

אך הענין דלא ראי זה כראי זה שאע"פ שהדומם למטה במדרגה מן הצומח עכ"ז יש בו מעלה יתירה מצד שרשו שלמעלה מבחי' צומח וחי כו'.

Mais l'explication est que la qualité de l'un n'est pas celle de l'autre : bien que l'inerte soit inférieur au végétal, il possède néanmoins une supériorité supplémentaire en vertu de sa racine, qui est au-dessus du niveau du végétal et de l'animal, etc.

דהנה ידוע מחלוקת התנאים בגמ' (חגיגה יב.) חד אמר שמים קדמו לארץ כמ"ש בראשית ברא כו'

En effet, la discussion des Tannaïm dans la Guemara (Haguiga 12a) est bien connue : l'un affirme que les cieux ont précédé la terre, comme il est écrit : « Au commencement [D.ieu] créa », etc.,

את השמים ואת הארץ וח"א ארץ קדמה כמ"ש ביום עשות כו' ארץ ושמים ואלו דא"ח שבמחשבה ארץ קדמה לשמים וכשברא ברא השמים תחלה.

« les cieux et la terre ». Et l'autre affirme que la terre a précédé, comme il est écrit : « Le jour où [D.ieu] fit », etc., « la terre et les cieux ». Et les uns comme les autres sont les paroles du D.ieu vivant : dans la pensée, la terre a précédé les cieux ; mais lorsqu'Il créa, Il créa d'abord les cieux.

3 והענין כי סוף מעשה במח' תחלה פי' כי הארץ לפי שהיא סוף מעשה ע"כ שרשה במח' היא בבחי' תחלת המחשבה

L'explication est que « la dernière dans l'action est la première dans la pensée ». Cela signifie que, puisque la terre est la dernière dans l'action, sa racine dans la pensée se trouve au niveau du commencement de la pensée,

אבל השמים שהם תחלת המעשה הם אחרוני' במחשבה כי זהו הכלל שהסוף מעשה עולה תחלה במחשבה ולכך הצומח למעלה מהדומם

tandis que les cieux, qui sont les premiers dans l'action, sont les derniers dans la pensée. Car telle est la règle : ce qui est dernier dans l'action s'élève en premier dans la pensée. C'est pourquoi le végétal est supérieur à l'inerte,

וכן החי למעלה מהצומח כו' שזהו כפי סדר השתלשלות דדצח"מ בעולמות שבחי' הדומם ועפר הארץ הוא בחי' סוף מעשה וצומח וחי למעלה ממנו במדרגה

et de même l'animal est supérieur au végétal, etc. ; car cela suit l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) des règnes minéral, végétal, animal et parlant dans les mondes : le niveau de l'inerte et la poussière de la terre correspondent à «la dernière dans l'action», tandis que le végétal et l'animal leur sont supérieurs en rang.

והוא ענין שמים קדמו לארץ. ומ"מ מצד שרשן במחשבה הקדומה הרי ארץ דוקא קדמה לכולם במחשבה.

Tel est le sens de «les cieus ont précédé la terre». Néanmoins, du point de vue de leur racine dans la Pensée primordiale, c'est précisément la terre qui les a tous précédés dans la pensée.

לכן דוקא בה יש הכח והיכולת להוציא צמחה מצד שרשה הנעלה ולכן הצומח והחי והמדבר כולם מקבלים ממנה כו' :

C'est pourquoi c'est précisément en elle que réside la force et la capacité de «faire pousser ses produits», en vertu de sa racine élevée ; et c'est pourquoi le végétal, l'animal et l'être parlant reçoivent tous d'elle, etc.

4 והנה במשכן לא היה נמצא עדיין תכלית השלימות שהיה רק דירת עראי של הקב"ה.

Or, dans le Michkan, la perfection ultime n'était pas encore présente, car il n'était qu'une demeure temporaire du Saint béni soit-Il.

כמ"ש ואהיה מתהלך באהל ובמשכן כו'. לכך נעשה כפי אופן סדר השתלשלות העולמות איך שנבראו כסדרן שבזה שמים קדמו לארץ.

Comme il est écrit : « Et Je me déplaçais dans une tente et dans un Michkan », etc. Il fut donc construit selon le modèle de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), tels qu'ils furent créés selon leur séquence, où les cieus précédèrent la terre.

5 ולכן כותלי המשכן היו מקרשים שהן בחי' צומח. ורק קרקע המשכן הי' מעפר. שזהו כמו שהוא בהשתלשלות שהצומח למעלה מן הדומם

C'est pourquoi les parois du Michkan étaient faites de planches, qui relèvent du niveau du végétal, et seul le sol du Michkan était en terre. Car il en est ainsi dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) : le végétal est supérieur à l'inerte.

ולכן נעשו הקרשים מארזים שהארז גדל כגובה מאד שזהו בחי' העליונה שבצומח כו' למעלה מעלה מבחי' הדומם שאין בו תוספת וגידול כלל.

C'est pourquoi les planches furent faites de cèdres, car le cèdre pousse très haut, ce qui constitue le niveau le plus élevé du végétal, etc., bien, bien au-dessus du niveau de l'inerte, qui ne connaît aucune augmentation ni croissance.

6 והמכסה על המשכן היה מיריעות ומעורות אילים ותחשים כו' שהוא בחינת החי שלמעלה במדרגה גם מבחי' הצומח.

Et la couverture du Michkan était faite de tentures et de peaux de bédiers et de tachach, etc., ce qui relève du niveau de l'animal, supérieur même en degré au niveau du végétal.

לפיכך היריעות שהם בחי' המקיפים שהיו פרושי' על כותלי המשכן היו מבחי' חי שהוא למעלי' מבחי' צומח שממנו נעשו כותלי המשכן.

C'est pourquoi les tentures, qui relèvent du niveau des makifim (ce qui enveloppe) et étaient étendues au-dessus des parois du Michkan, provenaient du niveau de l'animal, supérieur au niveau du végétal dont étaient faites les parois du Michkan.

נמצא שכ"ז נעש' כפי סדר מעלת ומדרגת ההשתלשלות בהשתלשלותן ובריאותן מלמעלמ"ט שהוא בחי' שמים קדמו כו'. אבל במקדש היה נמצא בו תכלית השלימות כי היה דירת קבע של הקב"ה

Il s'ensuit que tout cela fut réalisé selon l'ordre des degrés et des niveaux de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), à mesure qu'ils descendent et sont créés de haut en bas, ce qui relève du principe selon lequel « les cieux précédèrent », etc. Mais dans le Mikdash se trouvait la perfection ultime, car il était une demeure permanente du Saint béni soit-Il.

כמ"ש זאת מנוחתי עדי עד שהי' מעין עוה"ב מה שיהי' באלף השביעי כשיהי' מנוחה לחיי העולמים שאז תתעלה הארץ עליונה שהיא בחי' מלי' דאצי' להיות למעלה מכולם.

Comme il est écrit : « C'est ici le lieu de Mon repos pour toujours », car il était un avant-goût du Monde futur, de ce qui aura lieu au septième millénaire, lorsqu'il y aura « le repos pour la vie éternelle » ; alors, la terre supérieure, qui est le niveau de Mal'hout (souveraineté) du Monde d'Atsilout (Émanation), s'élèvera au-dessus de tous les autres.

7 וכמ"ש אשת חיל עט"ב שתהי עטרת לע"ל לז"א דאצילות. והיינו מצד שרשה שעלתה במחשבה הקדומה תחלה ארץ קדמה לשמים.

Et comme il est écrit : « Une femme vaillante est la couronne de son époux » : dans le Monde futur, elle sera une couronne pour Zeir Anpin (les attributs émotionnels) d'Atsilout. Cela tient à sa racine, qui s'éleva la première dans la Pensée primordiale : « la terre précéda les cieux ».

לכן אף בבהמ"ק שהי מעין עוה"ב נעשה עיקר הבית מאבנים ועפר שהם בחי' דומם שאף הגג והמעזיבה שהיא בחי' המקיף נעשה מאבנים ועפר

C'est pourquoi, même dans le Beit HaMikdash, qui était un avant-goût du Monde futur, la partie principale de la Maison fut construite en pierres et en terre, qui sont du niveau de l'inerte ; ainsi, même le toit et l'enduit du toit (ma'azivah), qui sont du niveau du makif (l'enveloppant), furent faits de pierres et de terre,

ולא מארזים שהוא כפי מה שיהיה לע"ל שבחי' ארץ קדמה א"ח עט"ב מצד שרשה כו'

et non en cèdre. Cela correspond à ce qui sera dans le Monde futur, lorsque le niveau de « la terre précéda » [sera] « une femme vaillante, la couronne de son époux », en vertu de sa racine, etc.

רק שכלונסאות של ארז שהיה בהתקרה הם היו בחי' תמכין לבד לעיקר התקרה הנעשה מבחי' דומם וכענין תמכין דאורייתא. (ועמ"ש במ"א ע"פ מחר חדש במ"ש יהונתן לדוד ואנכי אהיה לך למשנה כו') :

Toutefois, les poutres de cèdre qui se trouvaient dans le plafond n'étaient que des supports (tamkhin) du plafond principal, fait du niveau de l'inerte, à l'image du concept de « ceux qui soutiennent la Torah » (tamkhin deOraïta). (Et voyez ce qui est écrit ailleurs, sur le verset « Demain, c'est la nouvelle lune », à propos de ce que Yehonatan dit à David : « et je serai pour toi le second », etc.)

8 והנה נראה בעליל ג"כ בחי' זו שיש בהארץ מעלה יתירה והוא בחי' הבטול שיש בה שהיא מדרס תחת כפות רגלי הכל משא"כ הצומח שגדלים בגובה והתנשאות כו'.

Or, cette qualité aussi est manifeste : la terre possède une supériorité supplémentaire, à savoir l'annulation de soi (bitoul) qui est en elle, car elle est foulée sous la plante des pieds de tous ; il n'en va pas ainsi du végétal, qui pousse en hauteur et s'élève, etc.

ובטול זה נמשך מצד שרשה הנעלה במחשבה שהמחשבה היא בחי' חשב מ"ה שהוא תכלית הבטול כמ"ש מרע"ה ונחנו מ"ה.

Cette annulation de soi découle de sa racine sublime dans la pensée, car la pensée est le niveau de « chachav mah », qui exprime l'annulation de soi à son degré ultime, comme le dit Moché Rabbé-nou, que la paix soit sur lui : « Et que sommes-nous ? »

ומשם נמשך ומתלבש בחי' הבטול בארץ ומצד זה תתעלה לע"ל להיות עט"ב לכן היה בהמ"ק מאבנים דוקא

De là, la qualité d'annulation de soi est attirée vers le bas et se revêt dans la terre ; c'est pourquoi, dans le monde futur, celle-ci sera élevée pour devenir « la couronne de son époux ». C'est pourquoi le Beit HaMikdash était précisément fait de pierres.

(וכמ"ש ג"כ במ"א ע"פ מזמור שיר חנוכת הבית דלכך אמרו בגמרא על כורש שהחמיץ במה שחזר וצוה לערב בחי' צומח בבהמ"ק נדבכין די אבן גלל תלתא ונדבך די אע חדת כו' כי צ"ל כולו באבנים דוקא מטעם הנ"ל.

(Comme cela est également écrit ailleurs, à propos du verset « Psaume, chant pour l'inauguration de la Maison » : c'est pourquoi la Guemara dit au sujet de Koresh (Cyrus) qu'il s'était perverti, en ce qu'il était revenu sur sa décision et avait ordonné de mêler le niveau du végétal au Beit HaMikdash : « trois rangées de grandes pierres et une rangée de bois neuf », etc. Car il devait être entièrement fait de pierres, précisément, pour la raison indiquée ci-dessus.)

ובתפלה הוא בחי' השתחוואות שבשמ"ע קול דממה דקה. בחי' דומם ואותיות התפלה הם בחינת דומם)

Dans la prière, cela correspond au niveau des prosternations de la Chemoné Essré, « une voix ténue, à peine perceptible » (kol demama daka), le niveau de l'inerte (domem) ; les lettres de la prière relèvent elles aussi du niveau de l'inerte.)

משא"כ בהמשכן שנעשה כפי סדר ההשתלשלות דעכשיו שבחי' צומח למעלה מהדומם שמים קדמו כו' לכן היו הכותלי מעצי שטים והעפר היה בקרקע המשכן וכנ"ל:

Il n'en va pas ainsi du Michkan, qui fut édifié selon l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) tel qu'il est aujourd'hui, où le niveau du végétal est supérieur à celui de l'inerte, « les cieux précédèrent », etc. C'est pourquoi les murs étaient en bois d'acacia, tandis que la terre se trouvait au sol du Michkan, comme indiqué ci-dessus.

9 והנה זהו ג"כ ענין יוסף ויהודה. שהוא ג"כ בחי' ומדרגת שמים וארץ ובחי' צומח ודומם כו'.

Or, tel est aussi le sens de Yossef et de Yehouda, qui correspondent également au niveau et au degré du ciel et de la terre, ainsi qu'au niveau du végétal et de l'inerte, etc.

כי יוסף לשון תוספת ורבוני שמתוסף והולך בהגדלה והגבהה למעלה והוא ענין בחי' צומח ובפרט בחי' הארז שגדל והולך למעלה מעלה ברום המעלות.

Car le nom «Yossef» exprime l'ajout et l'accroissement: ce qui continue à s'ajouter, à grandir et à s'élever toujours plus haut. Tel est le niveau du végétal, et en particulier celui du cèdre, qui ne cesse de croître et de s'élever toujours plus haut, jusqu'aux sommets les plus élevés.

וכמ"ש צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה (והיינו בחי' ז"א דאצי' שנק' צומח לגבי המלי' שנק' דומם כמ"ש במ"א באריכות שהמדות יש בהם צמיחה וגידול אבל האותיות הן בחי' דומם כו' ובמדות יש בחי' קטנות וגדלות.

Comme il est écrit: «Le tsadik fleurira comme un palmier; il grandira comme un cèdre du Liban.» (C'est-à-dire le niveau de Zeir Anpin d'Atsilout, appelé «végétal» par rapport à Mal'hout, appelée «inerte», comme il est expliqué ailleurs en détail: les attributs émotionnels (midot) comportent croissance et développement, tandis que les lettres sont du niveau de l'inerte, etc. Et les attributs émotionnels comportent les niveaux de petitesse (katnout) et de grandeur (gadlout).)

וזהו בחי' עץ ארז ואזוב שהאזוב הוא בחי' הקטנות והארז בחי' הגדלות כו'. וז"ש כארז בלבנון ישגה כו' ויוסף בפרט הוא בחי' יסוד שעולה עד הדעת ודעת עולה עד הכתר כו'. וכשמבריך מעלה מעלה נק' ארז בלבנון כו'.

Tel est le niveau du «bois de cèdre et de l'hysope»: l'hysope correspond au niveau de la petitesse, et le cèdre à celui de la grandeur, etc. C'est le sens de ce qui est écrit: «Il grandira comme un cèdre du Liban», etc. Yossef, en particulier, correspond au niveau de Yessod (fondement), qui s'élève jusqu'à Daat (connaissance), et Daat s'élève jusqu'à Kéter (la Couronne), etc. Lorsqu'il s'étend toujours plus haut, il est appelé «cèdre du Liban», etc.)

ויהודה הוא בחי' ארץ מלי' דאצילות שהיא בחי' הדומם דאצי'. ולכן יהודה לי' הודאה ובטול שהדומם יש בו בחי' הבטול ביותר כנ"ל:

Et Yehouda correspond au niveau de la «terre», Mal'hout d'Atsilout, qui est le niveau de l'inerte d'Atsilout. C'est pourquoi «Yehouda» exprime l'aveu et l'annulation de soi: l'inerte possède cette qualité d'annulation de soi au plus haut degré, comme indiqué plus haut.

10 והנה בסדר ההשתלשלות עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהרי המלי' מקבלת שפעה וחיותה מן הזי"א

Or, dans l'ordre actuel de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), Yossef est au-dessus de Yehouda, car Mal'hout reçoit son flux et sa force vitale du Zeir Anpin.

ולכן יוסף היה המלך במצרים שהוא בחי' צומח בחי' גידול והתנשאות והוא היה המשביר והמשפיע לכולם.

C'est pourquoi Yossef fut roi en Égypte, car il relève du niveau du végétatif, celui de la croissance et de l'élévation ; il était celui qui fournissait le grain et dispensait ses bienfaits à tous.

11 ויהודה הוא המקבל. וזי"ש ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני. פי' שבו יומשך השפע מיוסף הצדיק וכמבואר בזוהר דויגש היינו תקרובתא עלמא בעלמא.

Et Yehouda est celui qui reçoit. C'est le sens de ce qui est écrit : « Yehouda s'approcha de lui et dit : "En moi (bi), mon seigneur." » Cela signifie que le flux de Yossef le tsadik sera attiré en lui. Comme l'explique le Zohar, «vayigash» (il s'approcha) signifie «le rapprochement d'un monde à l'autre».

דהיינו עלמא תתאה בחי' מלי' מתייחדת ונגשת לגבי עלמא עלאה בחי' זי"א לקבל השפע כו'.

C'est-à-dire que le monde inférieur, le niveau de Mal'hout, s'unit au monde supérieur, le niveau de Zeir Anpin, et s'en approche afin de recevoir le flux, etc.

וזהו עי"ד שהיה במשכן הצומח למעלה מהדומם כנ"ל. אבל לעי"ל יתעלה יהודה להיות למעלה מבחי' יוסף כמ"ש א"ח עט"ב מצד שרשו שעלה במחשבה תחלה כנ"ל.

C'est comparable à ce qui se passait dans le Michkan, où le végétal était au-dessus de l'inerte, comme indiqué précédemment. Mais, dans le Temps à venir, Yehouda s'élèvera au-dessus du niveau de Yossef, comme il est écrit : « Une femme vaillante est la couronne de son mari » ; cela tient à sa racine, qui s'éleva la première dans la pensée, comme indiqué précédemment.

כי הנה מחשבה הוא חשב מ"ה דהיינו תכלית הבטול שהוא בחי' חכ' דאצי" כח מ"ה.

Car la pensée, machchava, est «chachav ma», c'est-à-dire l'annulation de soi ultime, qui est le niveau de 'Hokhma de Atsilout, koach ma (la puissance du «quoi»).

12 והנה אבא יסד ברתא כי ח"ע נקי ירא' עלאה. וח"ת שהיא המלי היא יראה תתא' וזהו אבא יסד ברתא שמבחי' יראה עלא' דחכ' נמשכ' המלי יראה תתאה.

Or, « Abba (le Père) a fondé la Fille ». En effet, la 'Hokhma supérieure est appelée « crainte supérieure » (yira ila'a), et la 'Hokhma inférieure, qui est Mal'hout, est la « crainte inférieure » (yira ta-ta'a). Ainsi, « Abba a fondé la Fille » signifie que Mal'hout, la crainte inférieure, découle du niveau de la crainte supérieure de la 'Hokhma.

ולע"ל תתעלה בחי' יראה תתאה ביראה עלאה מקורה ע"כ תהי' אז עט"ב כי הבטול הוא למעלה במדרגה מאהוי"ר דמדות הנמשכ"י מבחי' חו"ג דז"א.

Dans le Temps à venir, le niveau de la crainte inférieure s'élèvera jusqu'à la crainte supérieure, sa source ; c'est pourquoi elle sera alors « la couronne de son mari ». Car l'annulation de soi est d'un rang supérieur à l'amour et à la crainte des attributs émotionnels, qui découlent des niveaux de 'Hessed (bonté) et de Guevoura (retenue) de Zeir Anpin.

ולכך גם עכשיו יש בהארץ בחי' הבטול יותר וכנ"ל. ובחי' בטול דיראה עלאה היא בחינת ומדרגת משרע"ה ונחנו מה כו'

C'est pourquoi, même maintenant, la terre possède davantage la qualité d'annulation de soi, comme indiqué plus haut. Le niveau de l'annulation de soi de la crainte supérieure est celui de Moché Rabénou, que la paix soit sur lui : « Et que sommes-nous ? », etc.

(וע' לקמן ע"פ יהודה אתה ומ"ש ע"פ מאמר הזהר פ' אמור ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי כו' מענין בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה. ועמש"ל פ' בראשית ד"ה להבין הטעם שנשתנה יצירת):

(Voir plus bas, à propos du verset « Yehouda, toi... », ainsi que ce qui est écrit au sujet de l'énoncé du Zohar, dans la paracha Emor, sur le verset « Et, de fait, elle est ma sœur, fille de mon père », etc., concernant « C'est par la 'Hokhma qu'Il fonda la terre ; Il établit les cieux par la compréhension (tevouna) ». Voir également ce qui est écrit plus haut, dans la paracha Béréchit, dans le discours commençant par « Comprendre la raison pour laquelle la formation de... fut différente ».)

13 וזהו מ"ש בהפטרה דפ' ויגש קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה כו' ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים כו' וקרב אותם אחד אל אחד כו'

Et voici [le sens de] ce qui est écrit dans la Haftara de la paracha de Vayigach : « Prends pour toi un bâton (ets) et écris dessus : "Pour Yehouda" », etc., « et prends un bâton et écris dessus : "Pour Yossef, le bâton d'Ephraïm" », etc., « et rapproche-les l'un de l'autre », etc.

הנה אני לוקח את עץ יוסף כו' ונתתי אותם עליו את עץ יהודה כו'. עד ועבדי דוד מלך עליהם.

«Voici, Je prends le bâton de Yossef», etc., «et Je les placerai dessus, avec le bâton de Yehouda», etc., jusqu'à «Et David, Mon serviteur, sera roi sur eux.»

פ"י כי עתה יוסף הוא למעלה מיהודה שהוא נמשל לארז אשר גדל בגובה ומתוסף והולך.

L'explication est la suivante: à présent, Yossef est au-dessus de Yehouda, car il est comparé au cèdre, qui grandit en hauteur et ne cesse de croître.

כך יוסף אליו שייכים עשרת השבטים. כמ"ש שם ושבטי ישראל חכיריו נמצא הוא מרובה בשבטים יותר מיהודה.

De même pour Yossef: les dix tribus lui sont rattachées, comme il est écrit là-bas: «et les tribus d'Israël, ses compagnons». Il s'ensuit qu'il compte davantage de tribus que Yehouda.

שע"ש זה נק' יוסף כי הוא הדעת עליון כו'. אך לעתיד לבא כשיתחברו שניהם יוסף ויהודה ביחד בתכלית היחוד האמיתי

C'est pour cette raison qu'il est appelé Yossef, car il est le Daat supérieur, etc. Mais, dans les temps futurs, lorsque tous deux, Yossef et Yehouda, seront réunis dans l'unité véritable la plus parfaite,

דהיינו מ"ש ויגש אליו יהודה וכמ"ש (איוב מ"א) אחד באחד יגשו וזה יהיה לע"ל אז יתעלה יהודה למעלה מיוסף כנ"ל ע"פ א"ח עט"ב.

c'est-à-dire ce qui est écrit: «Yehouda s'approcha de lui», et comme il est écrit (Job 41): «L'un s'approche de l'autre» — cela aura lieu dans les temps futurs —, alors Yehouda s'élèvera au-dessus de Yossef, comme indiqué plus haut à propos de «Une femme de valeur est la couronne de son mari».

ולכן אז ועבדי דוד מלך על כל ישראל. וז"ש ולא יכול יוסף להתאפק כו' בהתודע יוסף אל אחיו דהיינו שנתחברו יוסף ויהודה בתכלית החבור והיחוד למיהוי אחד באחד כו'.

C'est pourquoi, alors, «David, Mon serviteur, sera roi sur tout Israël». Et voici [le sens de] ce qui est écrit: «Yossef ne put plus se contenir», etc., «lorsque Yossef se fit connaître à ses frères»: Yossef et Yehouda furent alors réunis dans un lien et une unité parfaits, pour ne faire qu'un avec un, etc.

(ועי' עי"פ והיה מספר בניי כו' בענין ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד כו'. ועי' בדרוש ברכת הזמן בענין שדהע"ה יברך על כוס יין המשומר שלע"ל כו' ועי' עי"פ מחר חדש בענין יהונתן ודוד:)

(Voir aussi le maamar sur le verset « Et le nombre des enfants d'Israël sera », etc., à propos de « Les enfants de Yehouda et les enfants d'Israël se rassembleront ensemble et se donneront un seul chef », etc. Voir aussi le discours sur la Birkas HaZimoun, à propos du fait que le roi David, que la paix soit sur lui, récitera la bénédiction sur la coupe du vin préservé pour les temps futurs, etc. Voir aussi le maamar sur le verset « Demain, c'est la nouvelle lune », à propos de Yehonatan et David.)

ובכל הנ"ל יובן ויבואר מ"ש בלקוטי הש"ס מהאר"י ז"ל בביאור מארז"ל בחלק (דק"ב סע"א) שתפשו הקב"ה לירבעם בן נבט ואמר לו חזור בך כו' א"ל מי בראש א"ל בן ישי בראש א"ל אי הכי לא בעינא.

Et tout ce qui précède permet de comprendre et d'expliquer ce qui est écrit dans le Likkutei Ha-Chas de l'Arizal, de mémoire bénie, à propos de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie, dans [le chapitre] « Hélek » (folio 102, fin du côté a) : le Saint béni soit-Il saisit Yeravam ben Nevat et lui dit : « Repens-toi », etc. Il Lui demanda : « Qui sera à la tête ? » Il lui répondit : « Le fils de Yichaï sera à la tête. » Il Lui dit : « Dans ce cas, je ne le veux pas. »

שהוא ממש הענין הנ"ל שהקב"ה רצה שירבעם יחזור בתשובה ואז יאיר בו מבחי' ומדרגת יוסף בחי' עץ אפרים כו'.

C'est précisément le sujet évoqué plus haut : le Saint béni soit-Il voulait que Yeravam fasse techouva (retour), afin qu'alors brille en lui le niveau et le degré de Yossef, l'aspect du « bâton d'Ephraïm », etc.

14 וזהו אני ואתה ובן ישי נטייל בג"ע שיהי' מאיר בהם א"ס ב"ה בהאר"י רבה. וזהו אני כו'

Et c'est là [le sens de] « Moi, toi et le fils de Yichaï nous promènerons dans le Gan Eden » : l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, brillera en eux d'une grande lumière. Et c'est là « Moi » (Ani), etc.

א"ל מי בראש כי הוא רצה כמו שהיה עכשיו שבחינת ומדרגת יוסף הוא למעלה מבחי' יהודה לכך רצה הוא להיות בראש לגבי דוד

Il Lui dit : « Qui sera à la tête ? » Car il voulait que les choses restent comme elles sont à présent, où le niveau et le rang de Yossef sont supérieurs à ceux de Yehouda ; c'est pourquoi il voulait être à la tête, par rapport à David.

אבל הקב"ה אמר לו שלע"ל יתעלה יהודה לכן בן ישי בראש כו' א"ל אי הכי לא בעינא שלא היה בו בחי בטול ושפלות זה.

Mais le Saint béni soit-Il lui dit que, dans le monde futur, Yehouda sera élevé ; c'est pourquoi « le fils de Yichaï sera à la tête », etc. Il Lui dit : « S'il en est ainsi, je ne le veux pas », car il ne possédait pas cette qualité d'annulation de soi et d'humilité.

15 וזשארז"ל גסות הרוח שבירבעם טרדתו כו'. ומעין זה נתבאר ג"כ במ"א בענין המרגלים שלא היה בהם ג"כ שפלות זו לגבי

Et c'est ce qu'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « L'arrogance qui était en Yeravam l'a écarté », etc. Une idée semblable est également expliquée ailleurs au sujet des explorateurs : eux non plus ne possédaient pas cette humilité à l'égard de

בחי ארץ העליונה שדימו בעצמם שא"צ לזה להיותן מעלמא דדכורא כולם אנשים כו'. אבל יוסף הצדיק ויהודה יתחברו לע"ל בתכלית היחוד למיהוי אחד באחד כנ"ל:

la terre supérieure, car ils s'imaginaient qu'ils n'en avaient pas besoin, puisqu'ils relevaient tous du monde masculin (alma dedechoura), « tous des hommes », etc. Mais Yossef le tsadik et Yehouda seront unis dans le Monde futur par une union absolue, pour ne faire qu'un avec l'autre, comme il a été dit plus haut.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayigash/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak